

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

NEDERLANDSE SCHOOL KAAPSTAD

School : NTC-VO Nederlandse school Kaapstad
Plaats : Kaapstad, Zuid-Afrika
BRIN-nummer : 28XF

Datum schoolbezoek : 11 maart 2016
Datum vaststelling : 17 mei 2016

Inhoud

- 1   Inleiding 5
- 2   Kwaliteitsprofiel 7
- 3   Beschouwing 11
- 4   Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO Nederlandse school Kaapstad, Zuid-Afrika in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betreft onder meer opbrengstgegevens van alle studenten, uitkomsten van de zelfevaluatie en de ouderenquête en het activiteitenplan. De inspectie heeft de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij in de VO-klas de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal;
- Gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprek met de consul-generaal over de situatie in Kaapstad in relatie tot de context van de school;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met het bestuur, de directie en het team.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen				•
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	Ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO Nederlandse school Kaapstad, Zuid-Afrika en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Stichting Nederlandse School Kaapstad (SNSK) is op initiatief van enkele ouders opgericht in 1997. In eerste instantie werd alleen primair onderwijs gegeven, sinds 1998 wordt er ook voortgezet onderwijs aangeboden. In het voortgezet onderwijs vindt o.a. de voorbereiding plaats voor het CNaVT-examen. Het niveau van de lessen bevindt zich op havo/vwo vlak.

Een groot deel van de ouders die hun kinderen op De Nederlandse School lessen laten volgen, verblijft al geruime tijd in Zuid-Afrika of is van plan om zich hier langdurig te vestigen. Het aantal leerlingen is vrij stabiel en schommelt rond de vijftig (40 leerlingen in het primair onderwijs en 10 studenten in het voortgezet onderwijs).

De lessen aan de VO-klassen worden gegeven op de St. George's Grammar School in Mowbray. Het lokaal voor de VO-klas beschikt over voldoende ICT-middelen, zodat de ondersteuning van de methode optimaal is.

De school heeft vooral leerlingen van richting 1 en 2 en het onderwijs dat zij ontvangen is zoveel mogelijk gericht op directe aansluiting op het Nederlandse onderwijs.

Het onderwijsteam telt zes leraren en de leraar voor het voortgezet onderwijs is tevens directeur van de Nederlandse School Kaapstad. Per schooljaar vinden 38 lessen plaats van 3 uur per les. Gezamenlijk met de cultuuractiviteiten wordt het doel om 40 contactmomenten te hebben ruimschoots behaald.

Het bestuur is een beleidsbepalend bestuur en bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Dit rapport gaat over het voortgezet onderwijs. Het primair onderwijs ontvangt een eigen rapport, dat echter veel overlap vertoont met deze rapportage.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De school wordt de komende jaren voor haar inkomsten vrijwel volledig afhankelijk van de ouderbijdrage. Daarnaast is de verwachting dat er minder expats komen vanwege het strengere immigratiebeleid van de Zuid-Afrikaanse regering. Om die redenen is op de jaarvergadering van november 2015 een werkgroep samengesteld, bestaande uit ouders, leraren en bestuursleden, met als doel een voorstel uit te werken voor de toekomst van de Nederlandse School. Kostenbesparing en/of het verhogen van de inkomsten (meer leerlingen, sponsoring) vormt een essentieel onderdeel van het toekomstplan.

Algemeen beeld

Na afloop van het vorige inspectiebezoek (2012) kreeg de school het basisarrangement. Daarnaast gaf de inspectie in het eindgesprek ook de boodschap mee dat er op vele fronten nog veel winst te halen was. Het bestuur en het team hebben zich die boodschap aangetrokken en zijn de afgelopen vier jaar hard aan het

werk gegaan om van 'net voldoende' naar 'ruim voldoende' te groeien. Tijdens dit bezoek komt de inspectie tot de conclusie dat die ambitie ruimschoots gehaald is. De kwaliteit is nu ruim voldoende en de school krijgt daarmee opnieuw het basisarrangement.

Zoals gezegd is er hard gewerkt om de kwaliteit te verbeteren. Dat is onder meer gelukt door het opzetten van een visie en missie, het invoeren van de ouderenquête, het uitvoeren van de zelfevaluaties van het NOB, de introductie van een gesprekkencyclus, het opstellen van een schoolontwikkelingsplan, het invoeren van opbrengstgericht onderwijs, betere communicatie en de aanschaf van nieuwe methodieken.

Voor het voortgezet onderwijs is daarbij de notitie van mei 2015 van belang geweest. Daarin schetst de huidige directeur nut en noodzaak van een nieuwe methode en een digitaal volgsysteem. Het bestuur heeft de aanbevelingen overgenomen, zodat nu ook in het VO met nieuwe methodieken en middelen gewerkt wordt.

Kortom, een enthousiast en betrokken bestuur/team heeft hard gewerkt en veel bereikt. De uitdaging voor de komende jaren ligt vooral in de verdere implementatie van alle plannen en vernieuwingen.

Toelichting

Opbrengsten

DNS Kaapstad brengt de resultaten in beeld door de methodegebonden toetsen en de toetsen van Diataal (Diatekst: begrijpend lezen, Diawoord: woordenschat toets, Diafoon: Luistervaardigheidstoets en Diaspel: Taalverzorgingstoets). De scores worden bijgehouden in het digitale volgsysteem. Bestudering van de gegevens laten zien dat de leerlingen zich naar vermogen ontwikkelen.

Verder bereidt de school voor op een afsluiting op het niveau 'educatief en startbekwaam' van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaTV). De laatste twee jaren (2014 en 2015) zijn de enkele leerlingen die opgingen voor hun examen ook geslaagd. Tijdens het bezoek werden drie kandidaten met proefexamens voorbereid op de afname van het examen in mei.

Onderwijspraktijk

Het leerstofaanbod is eigentijds en dekkend voor de kerndoelen. De directeur is in gezamenlijk overleg op zoek naar het best passende aanbod voor haar leerlingpopulatie. De school beschikt over voldoende leermiddelen, waaronder ook een volledig ingericht ICT-lokaal voor de VO-klas. Naast de eigen bibliotheek in Kaapstad zijn de leerlingen eveneens ingeschreven bij de bibliotheek van Amsterdam, waar ze gebruik kunnen maken van gratis E-boeken en in de bovenbouw en het VO-onderwijs wordt gewerkt met online programma's zoals www.beterspellen.nl en www.beterontleden.nl.

De school heeft met maximaal 38 lesweken van 3 uren per week voldoende onderwijstijd gepland, helemaal als het huiswerk en de aparte cultuuractiviteiten worden meegeteld.

Ongeoorloofd verzuim komt voor, dit betreft echter slechts enkele leerlingen. Over het algemeen worden de lessen goed bezocht, de school houdt de presentie bij en bij absentie worden ouders aangesproken. Eventuele lesuitval wordt opgevangen door de overige teamleden door de leerlingen van een groep te verdelen over de andere groepen.

De regels zijn duidelijk en afspraken worden nagekomen. Leraren en leerlingen benaderen elkaar - en onderling - respectvol. Het klimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling van de leerlingen.

Het team is betrokken en creëert een stimulerend pedagogisch klimaat. De leraren hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en uit de geobserveerde lessen blijkt dat het didactisch handelen op de onderzochte onderdelen van voldoende kwaliteit is. De leraren gebruiken passende vakdidactische principes en werkvormen. De lessen kennen een duidelijke opbouw en structuur.

In de groepen heerst een prettig werkklimaat en de lessen zijn goed voorbereid. De uitleg is duidelijk en in het merendeel van de lessen zijn de leerlingen actief

betrokken. De taakgerichtheid van de leerlingen is hoog. Dat is een verdienste van de leraren, die dat door aansprekende, doelmatige en interactieve lessen weten te bereiken. De leraren benutten zoveel mogelijk situaties om de woordenschat van de leerlingen te vergroten.

De school stemt voldoende af op de verschillen in ontwikkeling door het eventueel aanpassen van de inhoud, de instructie, het tempo of de verwerking.

Het primaire proces van leren en lesgeven is nauw verweven met de zorg die leerlingen individueel nodig hebben.

Het team communiceert regelmatig met de ouders over de ontwikkeling van de leerlingen. Dat gebeurt in de 10-minuten-gesprekken, maar ook tussendoor. De ouders waarmee gesproken is zijn tevreden over de school.

Kwaliteitszorg

De Nederlandse School Kaapstad is er in geslaagd om het systematisch denken en uitvoeren van kwaliteitszorg, dat wil zeggen het regelmatig analyseren, evalueren, verbeteren en borgen, op orde te krijgen. Bestuur en directie weten het cyclische proces van de kwaliteitszorg zichtbaar en merkbaar inhoud te geven. De verantwoordelijkheidsverdeling is duidelijk, waarbij het bestuur zich bewust is om haar rol opvatting (beleidsbepalend) steeds weer te toetsen aan de rolvastheid (uitvoering in de praktijk).

De school heeft voldoende inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie en de ontwikkelingen in de ouderpopulatie. De resultaten van de methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen worden regelmatig geëvalueerd, waarbij ook hier kansen liggen om beter gebruik te maken van de mogelijkheden van het volgsysteem.

De school evalueert met schoolzelfevaluaties, enquêtes, gesprekken en adviezen van externen regelmatig de kwaliteit van het onderwijsleerproces. Op basis daarvan bepaalt de school haar verbeteractiviteiten, die ze verwerkt in een activiteitenplan. De planmatigheid van de uitvoering is goed. Dat blijkt vooral uit de vele plannen die de afgelopen vier jaar zijn gerealiseerd. Het oordeel goed geldt ook voor de borging van het onderwijsleerproces. De school weet de bereikte kwaliteit actief vast te houden door procedures en afspraken schriftelijk vast te leggen. Door het afleggen van klassenbezoeken en het consequent aan de orde stellen van vastgesteld beleid gaan directie en bestuur na of de afspraken en procedures daadwerkelijk gevolgd worden. Daardoor is de continuïteit van de borging gegarandeerd.

De verantwoording en communicatie aan ouders over de gerealiseerde onderwijskwaliteit en de schoolontwikkeling is op orde. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van belanghebbenden en neemt deze aantoonbaar serieus. Twee voorbeelden zijn het onderzoek naar de toekomst van De Nederlandse School en het onderzoek naar een eventuele nieuwe locatie in Noordhoek. De ouders zijn tevreden over de mate waarin ze bij de school betrokken worden.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.